

LÓDI FERENC

Tűzvirág

*Ha bemegyek a sajtóházba,
érdekes, nem hoz semmi lázba.
Azelőtt bár a szenvedélyek
verték kupán, a nyelvem égett.*

*Nem izgat hír, sem riport, tárca.
A merészségem ködbe ásta
a tespedés, csak látok alig,
szívemben is a csönd lakik.*

*Hogy elhagytak a dolgaim, hát,
fejek kecskéket, libát inkább.
Az utcasarkon összenézve
sebem valaki kösse még be.*

*Aztán, ha van még munkám itten,
az ajtóim tárva, nincs kilincsem.
Tudom, belép majd, jön a révész,
lapától, visz, s megáll az ép ész.*

*Az evezőkkel hátba verhet
kelteni bennem gerjedelmet.
Hát visszavágják, pofán csapjam?
Se csónak, se víz nincs alattam.*

*Valaki mégis fogna ölbe.
Járok egyedül körbe, körbe,
bár elszegődtem hitvallással,
Örökre már az elhalással.*

*Jöjjenek hát az ivadékok,
az lesz a végső, legszebb légyott.
Adjanak ők már menedéket.
Így lesz-e, nem? Hát ettől félek.*

*Rajtuk múlik itt minden mondat.
Jó, hogy ezt végül ki is mondtad.
Gyertek utánam, folyó voltam.
Láttatok vizet már csokorban?*

*Ha eleveztem tűzvirágon,
nem találtak a másvilágon.
Csak itt, ahol én jártam végig.
Bizony nehéz volt, mégis szép itt.*

Színek és helyek

ADY TÉR

Vagy inkább Szukováthy teret kellett volna írnom? De hát ki emlékszik ma már a tér egykori névadójára? Jobbára talán már csak azok, akik a húszas, harmincas években télidőben keringőritmusra suhantak (választottjukkal) a jégen, miközben egy világra érzékeny kisfiú függöny mögé húzódva figyelte a korcsolyakavalkádot. Időnként ködbe veszték a keringőző párok, másszor a zeneszót sodorta el a Tisza felé egy hirtelen jött szélroham. Kopasz ágú nyárfák hajladoztak, árnyuk megannyi óriásként vetült a jégre. A kisfiút Sőtér Istvánnak hívták. Évtizedek múlva novellák, regények lapjain kelt új életre az egykori látvány.

Fantomléptek az időben... A negyvenes évek első fele. Focimeccsek a fekete salakon. Illatos bőrrű hölgyek a kosárlabdapályán. Lágyan hullámzó mellek a bő vászonblúzok alatt; fehér combok, néha mint a rák (a vágy?) ollói. Egy serdülőkor mitológiája. (A la Freud.) Aztán egy véletlen találkozás a homályba vont öltözőfolyosón. Meztelábasan lépkedve megtorpanok. „Ne” mondja a hölgy. „Ne, ne, édes”. Szerelés- és mézszag. „Ne... Ne... Édes”... Próbálok visszahúzódní. Nem engedelmeskedik a lábam. A falhoz lapulva állok. Szemem időközben már hozzászokott a félhomályhoz. A férfi háttal nekem. Szöges futócipőben. Vékony, meztelen lábszárak, enyhén befelé görbülők. Két fehér kar a férfiháton. Lassan felfelé csúsznak. Majd a nyak köré fonódnak.

Késő alkonyatkor miénk egészen a pálya. Fáradhatatlanul kergetjük a „kisötöst”. Inkább sejtve-megérezve, mintsem látva követjük a labda útját. Egykapuzunk. A kapufélfák

időnként megcsillannak a holdfényben, és a labda lágy ívben száll a bal felső sarok — a „vinkli” — felé. „Gól! Gól! Góóóó!” Kiáltás a sötétség mélyéről. Aztán négykézlábra ereszkedve hosszasan keressük a labdát a szeptemberi avarban.

Középutt hengerívben kihasasodik az épület. A földszintről csöppnyi fény szivárog. Odalopakodunk. Körös-körül minden korom fekete. Légotlami elsötétítés. Csak fönt a hold és körös-körül a csillagok...

Ujjnyi rés az ajtófélfá és a függönyszél között. Bent különös alakok. Korona, palást, jogar. Trónus. Lila ornátus, fehér köntös. Sasorok, aranyhajjak. Reflektorfény. Kék, zöld, bíbor lámpavillogás. „Eressz! Eressz!” lihegik mögöttem. Leheletük szinte perzseli a tarkóm. „En is! En is!”...

„Lenni, vagy nem lenni” mondja ott bent egy szikár, fekete ruhás férfi. Előrébb lép, mintha egyenest a függöny, az ablaknyílás, figyelő pillantásunk felé tartana. „Lenni, vagy nem lenni”... ismétli. Vagy inkább kérdi? Nekik mondja? A többieknek? Vagy észrevett volna bennünket, épp ezért pont nekünk?

Dékány Laci hozza a labdát. „A fal mellé gurult. Alig találtam meg a fűben.” Borsos Jancsi krumplicukrot húz elő farzsebéből. Pereg Zoli gyufát sercent, s már fűjja is a füstöt. „Kék darling” mondja diadalmasan és magasba emeli a cigarettavéget.

Mi újra a függönyrésnél. Ott bent már kialudt a reflektor. Kék, bíbor, zöld fények parázslanak. Összekapaszkodott párok. „Csak egy nap a világ” éneklí egy bűgő, kissé rekedtes hang. „Csak egyetlen egy csók az életünk.” Körbejár a csikk. A kék

Darlingnak bódító az illata, szinte simogat a füstje. „Ki tudja, mi vár ránk? Ki tudja, holnap mire ébredünk?”

Újabb — hatalmas — ugrás. Az ötvenes évek legeleje. Emhákával a békéért! Az ötven méteres síkfutásban indulok. A futás emberemlékezet óta kétértelmű. (V. ö.: el, hátra, et cetera, et cetera.) Akkor erről természetesen szó sem lehetett. Azért küzdöttünk — többek között ötven méteren is —, hogy mentől jobb eredményünkkel minél nagyobb pofont adjunk az imperialistáknak. (Micsoda pofonok!) Majd a kötelező penzumot sikerrel letudva következtet az elmaradhatatlan foci, a nap fénypontja. Ezúttal: mérkőzés tanárok és diákok között. Az eredmény már a múlt kódébe vész. Fogalmam sincs, ki diadalmaskodott. Csak sejtem, hogy a kor normatívái szerint már csak pedagógiai szempontból sem lehetett volna indokolt („politikus”) a tanárok felett aratott győzelem. Egy összecsapás után mindenestre úgy tűnt, hogy soha nem születik meg a Halász féle nagyszótár. Előd barátunkat ugyanis rettenetesen felvágta a salakos tizenhatoson; csak úgy nyekkent. Ám kisvártatva hőiesen feltápaszkodott (igaz, több sebből vérezve), és... folytatta. (Szerencsére a nagyszótárt is.)

Egy őszi késő estén — tán két esztendeje — mintha mágnes vonzott volna oda. Képtelen voltam ellenállni a vágyaknak. Körüpillantottam: a környék néptelen. Átvetettem magam a kőfalon. Macskaléptekkel körbejárva az éj leple alatt, kerestem a kapufákat, a bal vinklit, és... A kapufák sehol. Mintha a föld nyelte volna el őket. Vagy...

Egy darabig bókászta meg a hálók, villanyoszlopok, felfestések közt. Kissé csalódva, céltalanul.

...Hova tűntek a régi gólok, herceg?...

Spanyolországi képeslapok

SCHMIDT ANDREA FOTÓI

